

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET (2. samling)

Alm. del - bilag 1138 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

24. september 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets høringsnotat vedrørende Kommissionens opfølgingsmeddelelse til grønbogen om forbrugerbeskyttelse i EU, KOM(2002) 289 endelig.

P. P. Olsen

HØRINGSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Økonomi- og Er-
hvervsministeriet

23. september 2002

Eksp.nr. 42336

Kommissionens opfølgingsmeddelelse til grønbogen om forbrugerbeskyttelse i EU (KOM(2002) 289 endelig udgave)

1. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde i oktober 2001 en grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union. Grønbogen omhandler den fremtidige regulering af forbrugerbeskyttelseslovgivningen i EU, navnlig reguleringen af den europæiske markedsføringsret, håndhævelse af forbrugerdirektiverne og styrkelse af det europæiske myndighedssamarbejde.

Kommissionen har den 11. juni 2002 udsendt en opfølgingsmeddelelse til grønbogen om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union. Opfølgingsmeddelelsen indeholder en beskrivelse af resultatet af høringen over grønbogen, en fremtidig handlingsplan for opfølgningen på grønbogen og en beskrivelse af de væsentligste elementer i en fremtidig rammelovgivning for den europæiske markedsføringsret.

Grundnotat om opfølgingsmeddelelsen er den 18. juli 2002 fremsendt til orientering til Folketingets Europaudvalg. Af grundnotatet fremgår, at der efterfølgende, når høringen var afsluttet, ville blive fremsendt et høringsnotat. Resultatet af høringen foreligger nu.

2. Høring

Følgende organisationer har ikke afgivet høringssvar:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Amtsrådsforeningen, Brancheorganisationen Forbrugerelektronik, Bryggeriforeningen, Børsmæglerforeningen, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Fotohandler Forening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Optikerforening, Danmarks Radio, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Sportshandler-Forening, Dansk Annoncørforening, Dansk Dagligvareleverandør Forening, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Fagpresse, Dansk Magasinpresse og Udgiverforening, Dansk Markedsføringsforbund, Dansk Textil Union, Danske Andelsselskaber, Danske Biludlejere, Danske Distriktsblade ApS, Danske Reklambureauers Forening, DDK – Dansk Detailkreditråd, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, Det Danske Advokatsamfund, Feriehusudlejernes Brancheorganisation, Foreningen af Dagligvare Grossister, Foreningen af Dansk Internet Handel, Foreningen af (Danske) Internetleverandører, Foreningen af Danske InternetMedier, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Investeringsforeningsrådet, IT-Brancheorganisationen,

Kommunernes Landsforening, Københavns Fondsbørs A/S, Landbrugsrådet, Liberale Erhvervs Råd, Motorcykel Forhandler Foreningen, Møbelhandlernes Centralforening, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Pengeinstitutternes Betalingssystemer A/S, Radiobranchens Reklameudvalg, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Telekommunikationsindustrien i Danmark, TVDanmark A/S og Vin og Spiritus Organisationen i Danmark (V.S.O.D.).

Følgende organisationer har ikke haft bemærkninger til opfølgingsmeddelelsen:

Advokatrådet, Børnerådet, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Postordreforening, Dansk Tipstjeneste A/S, Danske Finansieringsselskabers Forening, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Fondsrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Post Danmark A/S, Radio- og TV-nævnet, Realkreditrådet, Registrerede Revisorer FRR og Sø- og Handelsretten.

Følgende organisationer har haft bemærkninger til opfølgingsmeddelelsen:

Dansk Handel & Service, Danske Dagblades Forening, FDB, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Interne Revisorer, Forsikring & Pension, HORESTA, HTS · Handel, Transport og Serviceerhvervene, Håndværksrådet og TV2/Reklame.

3. Generelle bemærkninger

Valg af reguleringsmetode

Kommissionen har på baggrund af høringen over grønbogen og de holdninger, som flertallet af myndighederne, organisationerne m.v. har givet udtryk for, konkluderet, at der er et behov for en reform af EU's forbrugerbeskyttelseslovgivning, og at denne skal ske på grundlag af et rammedirektiv baseret på god markedsadfærd/rimelig handelspraksis.

Danske Dagblades Forening, FDB, Forbrugerombudsmanden, Foreningen af Interne Revisorer, HORESTA, HTS, Håndværksrådet og TV2/Reklame støtter Kommissionens konklusion om, at der er behov for en reform, samt at reformen skal ske på grundlag af et rammedirektiv baseret på god markedsadfærd/rimelig handelspraksis. FDB og Forbrugerombudsmanden anfører videre, at det er af afgørende betydning, at direktivet bygger på et ensartet højt forbrugerbeskyttelsesniveau. Forbrugerombudsmanden finder, at et højt beskyttelsesniveau medfører færre betænkeligheder i relation til indførelsen af et afsenderlandsprincip.

Forbrugerrådet hilser desuden et rammedirektiv baseret på en bred generalklausul velkommen, men de er uforstående over for Kommissionens tanker om totalharmonisering, da et rammedirektiv skal ses som et sikkerhedsnet.

Finansrådet anfører, at der er behov for en mere klar beskrivelse af "den blandede metode", herunder samspillet mellem et overordnet rammedirektiv, selvregulering, vejledende retningslinier og princippet om gensidig anerkendelse, før der kan tages stilling hertil. Rådet foretrækker, at der fremover reguleres ved brug af direktiv/forordning baseret på totalharmonisering, og hvis det ikke er muligt, at man i stedet bestræber sig på at gøre rammedirektivet så dækkende og detaljeret som muligt. Rådet finder ikke, at der er klarhed over, hvorvidt Kommissionen ved "maksimal harmonisering" mener totalharmonisering, og i givet fald hvordan elementerne om indførelse af et princip om gensidig anerkendelse og brug af selv- og samregulering stemmer overens med denne tankegang.

Håndhævelse

Kommissionen vil på baggrund af høringen påbegynde udarbejdelsen af et forslag om oprettelse af rammer for et samarbejde om håndhævelse. Høringen viste, at de fleste medlemsstater, organisationer m.v. støtter forslagene om at styrke håndhævelsen af forbrugerdirektiverne og det europæiske myndighedssamarbejde. Forslaget skal kunne fremsættes inden udgangen af 2002.

FDB anfører, at der for at skabe tryghed hos forbrugerne bør være nationale instanser, der sikrer en tilstrækkelig håndhævelse og det grænseoverskridende samarbejde, ligesom der bør være en EU-instans. FDB finder, at det bør klargøres, af hvem og hvor klagerne kan indgives, at afgørelserne bør være bindende, og at der bør åbnes mulighed for at rejse kollektiv klagesag.

Forbrugerombudsmanden finder det vigtigt, at der etableres effektive håndhævelsesmekanismer med et formelt/uformelt samarbejde mellem de respektive nationale håndhævelsesmyndigheder. Formalia og strukturen i et sådant samarbejde er ikke afgørende, og Forbrugerombudsmanden deltager gerne i kommende drøftelser med Kommissionen herom samt medvirker til en eventuel justering af det nuværende samarbejde.

4. Kommissionens fremtidige handlingsplan

Kommissionen vil til drøftelse og uddybning af elementerne i et rammedirektiv nedsætte en ekspertgruppe med repræsentanter for medlemsstaternes regeringer, udveksle erfaringer med eksisterende ekspertgrupper, nedsætte en videnskabelig gruppe og inddrage berørte parter ved bl.a. at afholde åbne møder i Bruxelles.

TV2/Reklame tilslutter sig Kommissionens handlingsplan for opfølgningen.

Forbrugerrådet anfører, at den fremtidige proces kræver en tilbundsående undersøgelse af den gældende lovgivning, hvorfor rådet støtter Kommissionens plan om at nedsætte en ekspertgruppe. Forsikring & Pension finder også, at der er behov for at foretage en indgående analyse af områ-

det som fundament for en regulering, idet organisationen sætter spørgsmålstegn ved, om begrænsningen i omfanget af grænseoverskridende handel for finansielle tjenesteydelser skyldes manglende regelharmonisering.

Dansk Handel & Service, Danske Dagblades Forening, og Forbrugerombudsmanden ser frem til at blive inddraget i en drøftelse af elementerne i et rammedirektiv.

5. Kommissionens udkast til rammedirektiv

Kommissionen har i opfølgingsmeddelelsen anført, hvilke væsentlige elementer de finder, at et rammedirektiv skal indeholde.

Generalklausul, oplysningspligt m.v.

Rammedirektivet skal baseres på en generalklausul, der omhandler, hvorvidt en given handelspraksis er urimelig eller skader forbrugeren ("forbrugerskadetest"). Generalklausulen suppleres med bestemmelser om vildledende handelspraksis, oplysningspligt, brug af vold, chikane, tvang og utilbørlig påvirkning, manglende eftersalgsservice og effektiv klagebehandling samt en ikke-udtømmende liste med eksempler på anvendelsesområdet for klausulen og kategorier af rimelig/urimelig praksis. Princippet om gensidig anerkendelse skal tillige knæsettes i direktivet.

Dansk Handel & Service er generelt af den opfattelse, at et rammedirektiv alene bør baseres på en regulering af vildledende og svigagtige angivelser i modsætning til den brede regulering baseret på en generalklausul, da en bred regulering kan føre til uensartet praksis. Organisationens finder dog, at Kommissionens forslag vil kunne anvendes i praksis uden at føre til usikkerhed og uensartet retspraksis, hvis Kommissionen fastholder de nøje afgrænsede områder, som de lægger op til skal omfattes af reglerne. Organisationens finder det dog uheldigt, at adfærd som vold og tvang er nævnt, da reguleringen heraf henhører under strafferetten og aftaleretten.

FDB tilslutter sig umiddelbart udkastets overordnede struktur og indhold, dog finder de, at man ved udformningen af et direktivforslag særligt bør understrege vigtigheden af at beskytte børn og andre svage grupper. FDB har i relation hertil fremsat nogle konkrete forslag herom.

Forbrugerrådet finder, at Kommissionens fire forslag til kategorier for "urimelig praksis" bør suppleres med flere, da kategorierne tilsammen indeholder et mere snævert beskyttelseniveau end det, der kendes fra nordisk lovgivning, ligesom en udtømmende række af kategorier er i modstrid med det forhold, at en generalklausul skal virke som et sikkerhedsnet. Rådet er positivt indstillet over for Kommissionens forslag om en "forbrugerskadetest" og en øget oplysningspligt, men påpeger dog samtidig, at informationer alene ikke kan afløse den grundlæggende forbrugerbeskyttelse. Rådet er modstander af en indførelse af princippet om gensidig anerkendelse.

Forsikring & Pension anfører, at det vil være begrænset, hvorvidt Kommissionens påtænkte reguleringsplan om at basere regelsættet på en generalklausul samt supplere det med frivillige (typisk nationale) adfærdskodeks vil skabe en mere ensartet retsstilling på området.

HTS tilslutter sig de elementer, som Kommissionen finder et rammedirektiv bør indeholde, men noterer dog samtidig med tilfredshed, at der skal foretages yderligere høringer herom. Organisationen mener, at særligt regler om eftersalgsservice og klagebehandling bør udformes, så det overlades til virksomhederne selv at tilrettelægge deres interne praksis.

TV2/Reklame tilslutter sig de angivne elementer i en rammelovgivning, bortset fra princippet om gensidig anerkendelse, da dette kan medføre konkurrenceforvridning, såfremt en virksomhed kan markedsføre sig i en medlemsstat på en måde, der ikke er tilladt for medlemsstatens egne virksomheder.

Adfærdskodeks og vejledninger

Rammedirektivet bør ifølge Kommissionen også indeholde regler om, hvordan vejledninger i relation til generalklausulen og de forskellige kategorier af rimelig/urimelig praksis skal anvendes. De ikke-retligt bindende vejledninger kan enten fremtræde i form af henstillinger/fortolkende meddelelser fra Kommissionen, eller udarbejdes efter forhandlinger med medlemsstaterne og organisationer.

Danske Dagblades Forening er tilfredse med, at der lægges op til, at vejledninger ikke skal være retligt bindende, samt at de kan fremtræde i form af henstillinger/fortolkende meddelelser fra Kommissionen eller udarbejdes efter forhandlinger med medlemsstater og organisationer.

FDB finder, at adfærdskodeks bør være bindende, samt at opfølgning og kontrol hermed med fordel kan lægges hos brancheforeninger.

Finansrådet anfører, at ideen om at udfylde rammedirektivet med selvregulering og ikke-bindende vejledninger ikke bør blive en undskyldning for ikke at arbejde for en høj grad af harmonisering i et fælles rammedirektiv.

Forbrugerombudsmanden anfører, at den fornødne retssikkerhed i relation til, at direktivet sikres et bredt, smidigt og fleksibelt anvendelsesområde, kan opnås ved brug af ikke udtømmende "positiv/negativlister" eller vejledninger og adfærdskodeks.

Forbrugerrådet finder ikke meddelelsens definition af begreberne vejledning, kodeks og inddragelse af berørte parter klare. Rådet støtter udarbejdelse af vejledninger, og at dette foretages med ligelig repræsentation af erhvervs- og forbrugerorganisationer. Rådet opfordrer til, at vejlednin-

ger, kodekser m.v. indgår i et bindende regelsæt, da der ellers er risiko for, at de ikke får den nødvendige effekt til at sikre en tilstrækkelig forbrugerbeskyttelse.

Forsikring & Pension og Finansrådet anfører, at det er uklart, hvorledes rækkevidden og udformningen skal være vedrørende det ansvar, som kodeksindehavere skal pålægges for at sikre, at kodeksene er i overensstemmelse med lovgivningen.

HORESTA peger på vigtigheden af, at regelsæt vedrørende markedsføring, salg, eftersalgsservice og klagebehandling, udarbejdes af de enkelte brancher i form af frivillige adfærdskodeks og ikke-bindende vejledninger.

HTS finder brugen af frivillige adfærdskodeks og ikke-bindende vejledninger hensigtsmæssigt.

